

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 98
din 04.02.2013

**pentru aprobarea Regulamentului privind modul de
organizare a normării muncii în ramurile economiei naționale**

Publicat : 08.02.2013 în Monitorul Oficial Nr. 27-30 art Nr : 143

În scopul acordării pentru salariați și angajatori, în conformitate cu art. 166 al Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648), cu modificările și completările ulterioare, a concursului metodologic al statului în organizarea normării muncii, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă Regulamentul privind modul de organizare a normării muncii în ramurile economiei naționale (se anexează).

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

**Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei**

Valentina Buliga

Nr. 98. Chișinău, 4 februarie 2013.

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr. 98
din 4 februarie 2013

REGULAMENT
privind modul de organizare a normării muncii
în ramurile economiei naționale

Capitolul I

Dispoziții generale

1. Regulamentul privind modul de organizare a normării muncii în ramurile economiei naționale (în continuare – Regulament) determină sistemul de norme și normative pentru normarea muncii, modul de

organizare a normării muncii, de elaborare a normelor de muncă interramurale, ramurale și locale științific motivate, modul de stabilire, înlocuire și revizuire a lor, precum și reglementarea problemelor normării muncii în convențiile colective și contractele colective de muncă.

2. Prezentul Regulament se aplică de întreprinderi, organizații și instituții, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică la determinarea volumului de muncă necesar pentru executarea lucrărilor, stabilirea pentru salariați a sarcinii de muncă optimale, intensificarea dependenței salarizării angajaților de rezultatele finale ale activității, optimizarea consumului de muncă.

3. Prezentul Regulament este direcționat spre amplificarea caracterului progresiv și extinderea sferei de aplicare a normelor de muncă cu intensificarea concomitentă a orientării lor sociale, asigurarea interacțiunii organizatorice și unității metodologice la elaborarea și perfecționarea materialelor normative de muncă, precum și creșterea eficacității organelor administrative de toate nivelurile în perfecționarea organizării normării muncii.

Capitolul II

Sistemul de norme și normative pentru normarea muncii

4. Normarea muncii reprezintă o parte componentă a administrării și include determinarea cheltuielilor de muncă (timp) necesare pentru îndeplinirea lucrărilor (fabricarea unității de producție) de către salariați și stabilirea pe această bază a normelor de muncă.

Necesare se consideră cheltuielile ce corespund utilizării efective pentru condițiile tehnico-organizatorice concrete a resurselor umane și materiale cu condiția respectării regimurilor de muncă și odihnă științific motivate.

5. Munca salariaților urmează a fi normată cu norme științific motivate.

Normele științific motivate reprezintă normele stabilite prin metoda analitică de normare a muncii în baza argumentării complexe a mărimii cheltuielilor de muncă cu luarea în considerare a factorilor tehnico-organizatorici, psihofiziologici, economico-sociali și de altă natură.

6. Normarea muncii angajaților se efectuează cu aplicarea următoarelor feluri de norme de muncă:

norma de timp – mărimea consumului timpului de muncă, stabilită pentru îndeplinirea unei unități de muncă de către un salariat sau un grup de salariați cu calificarea respectivă în condiții tehnico-organizatorice anumite;

norma de producție – volumul de muncă (numărul unităților de producție) pe care salariatul sau un grup de salariați cu calificarea respectivă sînt obligați să îl îndeplinească (fabrice, transporte etc.) în unitate de timp de muncă în condiții tehnico-organizatorice anumite;

norma de deservire – numărul obiectelor de producție (unități de utilaj, locuri de muncă etc.) pe care salariatul sau un grup de salariați cu calificarea respectivă sînt obligați să le deservească/întrețină în decursul unei unități de timp de muncă în condiții tehnico-organizatorice anumite;

norma de administrare – numărul stabilit al salariaților, care trebuie să fie subordonați direct unui conducător;

norma de personal – efectivul stabilit de salariați cu anumită componentă profesională și calificare, necesar pentru îndeplinirea unor funcții de producere sau de administrare concrete sau a unor volume de lucrări în condiții tehnico-organizatorice anumite;

În scopul sporirii eficacității muncii salariaților retribuiți pe unitate de timp acestora li se stabilesc sarcini normate în baza normelor sus-menționate;

sarcina normată este volumul stabilit de lucrări, pe care salariatul sau un grup de salariați îl îndeplinesc în timpul schimbului de muncă sau în altă unitate de timp de muncă la lucrări retribuite pe unitate de timp.

7. Normele de muncă se stabilesc pentru o operație tehnologică aparte (norma operațională) sau pentru o grupă de operații interdependente, un complex finit de lucrări (norma combinată, complexă). Gradul de diferențiere a normelor se determină de tipul de producție, mărimea lotului de piese (produse) prelucrate, particularitățile producției fabricate, formele de organizare a producției și a muncii.

8. Normele de muncă se determină în baza normativelor de muncă elaborate în mod centralizat sau nivel local.

Normativele de muncă reprezintă mărimile reglementate ale cheltuielilor de muncă (timp) pentru îndeplinirea elementelor sau complexelor de lucrări, deservirea unei unități de utilaj, a locului de muncă, subdiviziuni interioare etc., precum și a efectivului de salariați necesar pentru îndeplinirea funcțiilor de producere și administrare sau a volumului de lucrări prevăzut pentru o unitate de măsură, în funcție de condițiile tehnico-organizatorice și factorii de producție.

Normativele de muncă cuprind:

normativele de timp, normativele întreruperilor reglementate, normativele de personal, normativele timpului de deservire, normativele regimurilor de funcționare a utilajului, precum și normele de timp, de producție și de deservire, diferențiate pe elementele procesului de muncă, nivelul de grupare a cărora este mai redus față de normele de muncă ce urmează a fi stabilite.

9. Conform domeniului de aplicare normativele de muncă se divizează în:

normative de muncă interraturale – normative de muncă cu caracter unificat elaborate ținând cont de condițiile tehnico-organizatorice generalizate în unități din diferite ramuri;

normative de muncă rurale – normative de muncă elaborate pentru lucrările specifice unei ramuri concrete. La elaborarea acestora se efectuează cercetări în unitățile unei ramuri aparte;

normative de muncă locale – normative de muncă elaborate nemijlocit în unități și la acele feluri de lucrări care sînt specifice pentru unitate și pentru care lipsesc norme interraturale sau rurale.

10. Deopotrivă cu normele stabilite la lucrările executate în condiții tehnico-organizatorice stabile, se aplică și norme temporare și norme cu caracter unic.

Normele temporare se stabilesc în perioada de însușire a producției noi, a tehnicii, tehnologiei, organizării producției și muncii în condițiile lipsei normelor și normativelor pentru normarea muncii. Termenul de aplicare a normelor temporare se stabilește în contractul colectiv de muncă.

Normele cu caracter unic se stabilesc la unele lucrări cu caracter singular (lucrări neplanificate, lucrări de lichidare a urmărilor unor avarii).

Capitolul III

Metode de normare a muncii

11. Totalitatea procedurilor de stabilire a normelor de muncă care includ analiza procesului de muncă; stabilirea și luarea în considerare a factorilor constituanți ai normelor; proiectarea organizării raționale a muncii; calcularea normelor cheltuielilor de muncă, constituie metoda de normare a muncii.

Pentru normarea muncii se utilizează metoda de normare experimental-statistică (sumară) și metoda analitică.

Alegerea metodei de normare a muncii se determină de caracterul lucrărilor ce urmează a fi normate și condițiile de îndeplinire a lor.

12. Prin metoda experimental-statistică (sumară) se stabilesc normele de muncă fără diferențierea procesului de muncă pe elemente. Metoda experimental-statistică (sumară) se subdivizează în: metoda experimentală bazată pe utilizarea experienței individuale a normatorului; metoda statistică bazată pe date statistice privind efectuarea unor lucrări similare.

13. Metoda analitică presupune:

- a) analiza procesului de muncă concret;
- b) divizarea lui pe elemente;
- c) proiectarea procedeelor raționale și condițiilor tehnico-organizatorice de îndeplinire a lucrărilor;
- d) calculul cheltuielilor necesare de timp pe elementele procesului de muncă;
- e) stabilirea normelor de muncă.

Metoda analitică asigură elaborarea normelor și normativelor de cheltuieli de muncă științific argumentate.

Metoda analitică de stabilire a normelor de muncă se divizează în metoda analitică de calcul și metoda analitică de cercetare.

14. Metoda analitică de calcul prevede stabilirea normelor de muncă concrete în baza normativelor regimurilor de funcționare a utilajului, caracteristicilor tehnice și normativelor de timp pe elementele procesului de muncă disponibile. În funcție de gradul de diferențiere a proceselor de muncă calculul normelor se poate efectua cu aplicarea normativelor de microelemente, diferențiate sau complexe.

15. Metoda analitică de cercetare prevede stabilirea normelor de muncă conform rezultatelor cercetării directe a cheltuielilor de muncă ale salariaților și timpului utilizării utilajului cu secționarea procesului de muncă în elementele constituante. În urma analizei se evidențiază modul rațional de executare a fiecărui element al procesului de muncă și utilizarea cât mai deplină a capacității utilajului în timp.

16. Normele și normativele de muncă se vor calcula ținând cont de procedeele și metodele de muncă optime.

În norme se va prevedea intensitatea medie a muncii salariaților.

Capitolul IV

Elaborarea, probarea și aprobarea normativelor interramurale și ramurale pentru normarea muncii

17. Elaborarea normativelor interramurale și ramurale pentru normarea muncii se efectuează de instituții de cercetări specializate în domeniu la comanda ministerelor și altor autorități administrative centrale.

18. Normativele interramurale se aprobă de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei de comun acord cu Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova și Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, iar normativele ramurale – de către ministerele de ramură de comun acord cu patronatele și sindicatele ramurale.

Normativele interramurale și ramurale se includ ca anexe în convențiile colective ramurale și sînt obligatorii pentru angajatorii și salariații care cad sub incidența convențiilor respective.

19. Normativele interramurale pentru normarea muncii reprezintă norme unice sau normative-tip de muncă utilizate la normarea muncii salariaților ocupați la executarea lucrărilor conform unei tehnologii unice în condiții de producție analogice în diferite ramuri ale economiei. Aceste normative au caracter unificat și reflectă condițiile tehnico-organizatorice generalizate pentru unități și cele mai raționale procedee și metode de îndeplinire a lucrărilor.

20. Normativele ramurale pentru normarea muncii reprezintă normativele-tip de muncă destinate normării muncii salariaților ocupați la executarea lucrărilor specifice pentru ramura respectivă, sau cele elaborate în ramură în cazul absenței pentru unele feluri de lucrări a normativelor interramurale.

21. Normativele servesc drept bază pentru stabilirea normelor de muncă în condiții tehnico-organizatorice concrete.

22. Elaborarea și verificarea normativelor (probarea) se efectuează în următoarea succesiune:

1) etapa întâi:

a) stabilirea listei lucrărilor, pentru care se vor elabora normativele;

b) studierea materialelor metodice și normativelor disponibile, literaturii în domeniu, datelor privind îndeplinirea normativelor în vigoare;

c) selectarea pașapoartelor utilajului, caracteristicilor instrumentelor, dispozitivelor, materialelor, semifabricatelor și materiei prime utilizate;

d) elaborarea sarcinii tehnice și a metodicii de lucru;

e) studierea prealabilă a condițiilor tehnico-organizatorice și a metodelor de executare a lucrărilor la locurile de muncă;

f) identificarea factorilor care influențează asupra mărimii cheltuielilor de muncă;

g) elaborarea preliminară a machetelor tabelor normativelor;

2) etapa a doua:

a) efectuarea observărilor prin cronometrare și fotocronometrare, efectuarea fotografiilor zilei de muncă și a altor lucrări de cercetare;

- b) prelucrarea primară a materialelor selectate;
  - 3) etapa a treia:
    - a) sistematizarea datelor inițiale pe materialele observațiilor normative;
    - b) precizarea listei factorilor de bază care influențează asupra mărimii cheltuielilor de muncă;
    - c) deducerea formulelor empirice privind dependența dintre valorile factorilor determinanți și mărimile cheltuielilor de muncă;
    - d) precizarea machetelor de tabeluri;
    - e) executarea calculelor mărimilor normative;
    - f) pregătirea primei redacții a normativului și a notei explicative;
  - 4) etapa a patra:
    - a) pregătirea materialelor instructive privind modul de verificare a proiectului normativului în prima redacție în condiții de producție ;
    - b) prelucrarea și sistematizarea rezultatelor verificării;
    - c) colectarea materialelor suplimentare;
  - 5) etapa a cincea:
    - a) introducerea modificărilor și completărilor (pregătirea redacției a doua a normativului);
    - b) pregătirea notei explicative la proiectul normativului;
    - c) aprobarea proiectului normativului în modul stabilit.
23. Normativele vor conține următoarele compartimente:
- partea generală;
  - caracterizarea utilajului utilizat și tehnologia de lucru;
  - organizarea muncii;
  - partea normativă;
  - anexe.
24. În compartimentul „partea generală” se indică pentru care lucrări și pentru care tip de producție sînt destinate normativele; se specifică lista materialelor în baza cărora au fost elaborate normativele; se expun condițiile de aplicare a normativelor și indicațiile metodice generale privind utilizarea normativelor; se indică formulele principale și exemple de calculare a normelor de muncă conform normativelor respective. În prezentul compartiment se indică de asemenea unitățile de măsură a mărimilor normative și se face trimitere la îndrumările tarifare de calificare în corespundere cu care în normative sînt indicate profesiile salariaților și categoriile lucrătorilor.
25. În compartimentul „caracterizarea utilajului utilizat și tehnologia de lucru” se expun datele despre felurile și tipurile de utilaj, caracteristicile lor de bază tehnice și de exploatare, datele ce țin de echipamentul tehnologic, precum și cerințele privind calitatea producției fabricate.
26. În compartimentul „organizarea muncii” se va reflecta în deplină măsură organizarea muncii prevăzută de normative: modul de executare a procedeeleor de lucru prevăzute de normative; organizarea locurilor de muncă; sistemul de deservire a locurilor de muncă; condițiile de muncă corespunzătoare regulilor de securitate tehnică și normelor sanitaro-igienice.
27. Compartimentul „partea normativă” conține paragrafele sau fișele de normare, grupate conform principiului tehnologic sau în alt mod rațional, comod pentru utilizare.
28. Fiecare paragraf sau fișă de normare va conține:
- a) conținutul lucrării;
  - b) componența numerică și calificativă a executanților;
  - c) tabelele normativelor;
  - d) coeficienții de corecție și notele necesare.
29. Verificarea (probarea) proiectelor normativelor în prima redacție în condițiile de producție se efectuează de către unitatea-elaborator în scopul studierii utilizării practice în unități a normativului concret.
30. Verificarea (probarea) proiectului normativului se efectuează în trei etape:

- 1) etapă întâi – pregătirea pentru efectuarea verificării (probării) normativului în condiții de producție;
- 2) etapa a doua – efectuarea verificării (probării) normativului în condiții de producție;
- 3) etapa a treia – generalizarea rezultatelor verificării (probării) normativului și pregătirea redacției finale.

31. Unitățile concrete pentru efectuarea verificării (probării) se stabilesc reieșind din posibilitățile reale ale unităților de a efectua la timp și calitativ această muncă.

32. Înfăptuirea verificării (probării) proiectului normativului în unități necesită executarea lucrărilor următoare:

- 1) analiza conținutului normativelor și precizarea componenței proiectate a lucrărilor în fișe (paragrafe) normative;

- 2) precizarea limitelor diapazoanelor factorilor care influențează cheltuielile de timp pe felurile de lucrări;

- 3) analiza corectitudinii categoriilor lucrărilor și profesiilor salariaților indicate în proiectul normativelor, a corespunderii unităților de măsură, precum și a nivelului de comasare, a preciziei și a altor caracteristici ale normativelor și a cerințelor înaintate față de ele;

- 4) pregătirea raportului despre rezultatele verificării (probării) normativelor.

33. Rezultatele verificării (probării) proiectului normativelor în condiții de producere se sistematizează și se perfecțează în formă de notă analitică.

34. Ținând cont de obiecții, propuneri și alte date acceptate din nota analitică privind verificarea normativelor în condiții de producție unitatea care a elaborat normativele introduce în proiect modificările și completările necesare și pregătește varianta finală a proiectului normativelor.

35. Ministerele de ramură, în caz de necesitate, pot elabora și aproba acte normative privind elaborarea normativelor de muncă specifice, cu corelarea lor cu prevederile prezentului Regulament. Normativele ramurale astfel elaborate și aprobate se vor aplica în modul stabilit în actele normative ramurale respective.

36. Se acceptă spre utilizare și normativele interraturale și ramurale elaborate în comun de către statele-membre ale Comunității Statelor Independente în cadrul Planului privind realizarea Bazelor conceptuale de colaborare a statelor-membre ale Comunității Statelor Independente în domeniul normării muncii, care au trecut procedura de verificare (probare) în unitățile economice din Republica Moldova.

37. La aprobarea normativelor interraturale și ramurale se stabilesc termenele de acțiune a lor în funcție de caracterul producției, procesului tehnologic, tipul de lucrări etc., dar nu mai mult de cinci ani.

38. Cu un an înainte de expirarea termenului de acțiune, normativele urmează a fi verificate în mod obligatoriu la corespunderea nivelului atins al tehnicii, tehnologiei, organizării producției și muncii.

39. În conformitate cu rezultatele verificării organul care a aprobat normativele respective adoptă decizia privind includerea normativelor examinate în planul de elaborare și perfecționare a normativelor, prolongarea termenului de acțiune sau de înlocuire cu includerea modificărilor și completărilor respective.

40. Finanțarea elaborării normativelor interraturale și ramurale noi și a perfecționării normativelor în vigoare se efectuează din bugetul de stat și din alte surse prevăzute de legislație.

Capitolul V

Modul de stabilire, înlocuire și revizuire a normelor de muncă

41. Normele de muncă la producerea producției (executarea lucrărilor, acordarea serviciilor) noi se elaborează concomitent cu proiectarea proceselor tehnologice în corespundere cu condițiile tehnico-organizatorice proiectate de producere a producției respective (lucrărilor, serviciilor) și volumul de muncă proiectat.

42. În scopul asigurării caracterului progresiv, intensității egale, reducerii termenelor și volumului de muncă la elaborarea normelor de muncă în unități se vor utiliza mai ales materialele normative interraturale și ramurale pentru normarea muncii.

Activitatea privind stabilirea normelor de muncă, inclusiv a normelor ce urmează a fi înlocuite sau revizuite, în baza normativelor interramurale sau ramurale se realizează în următoarea consecutivitate:

1) se efectuează analiza materialelor normative și se pregătesc caracteristicile comparative ale abaterilor condițiilor tehnico-organizatorice de producție (organizarea muncii, tehnologia, utilajul, echipamentul etc.) existente față de cerințele ce se conțin în materialele normative;

2) se determină raționalitatea și posibilitățile tehnico-economice de reorganizare a organizării producției și muncii existente până la nivelul cerințelor proiectate în materialele normative interramurale și ramurale;

3) în conformitate cu rezultatele analizei efectuate, angajatorul, cu participarea reprezentanților salariaților, elaborează măsurile tehnico-organizatorice și economice privind perfecționarea organizării producției și muncii, precum și efectuează, în caz de necesitate, ajustarea materialelor normative în sensul aducerii lor la o formă potrivită pentru munca practică de calculare a normelor de muncă.

43. În cazul lipsei normativelor interramurale și ramurale sau când condițiile tehnico-organizatorice ale producției în unitate nu corespund cerințelor prevăzute de ele, se elaborează norme de muncă locale în următoarea consecutivitate:

a) se studiază regimurile de lucru ale utilajului, conținutul proceselor tehnologice și de muncă, procedeele și metodelor de lucru;

b) se aleg factorii ce influențează volumul cheltuielilor de muncă, precum și diapazonul acestor factori;

c) se cercetează efectivul executanților, sistemului de organizare și deservire a locurilor de muncă;

d) se selectează normativele și normele corespunzătoare, nivelul de grupare al cărora este mai jos decât al celor ce se elaborează;

e) se efectuează studierea cheltuielilor timpului de muncă prin metode de observare pe elementele procesului de muncă pentru care lipsesc normative;

f) se stabilește dependența funcțională dintre nivelurile de influență a factorilor și mărimile cheltuielilor de muncă;

g) se efectuează calculul mărimilor normate și se perfecțează proiectul normelor de muncă (în prima redacție);

h) se efectuează aprobarea proiectului normelor de muncă în condiții de producție și pregătirea lui pentru aprobare.

44. Aprobarea noilor norme de muncă, inclusiv a celor înlocuite și revizuite, se efectuează de către angajator cu participarea sindicatelor.

Despre stabilirea, înlocuirea și revizuirea normelor de muncă salariații urmează să fie anunțați în scris sub semnătură, cel puțin cu 2 luni înainte.

Despre stabilirea unor norme temporare sau cu caracter unic salariații vor fi informați înainte de executarea lucrărilor.

45. Punerea în aplicare a normelor de muncă stabilite va fi precedată de instruirea și învățarea salariaților a procedeele și metodelor eficiente de îndeplinire a lucrărilor, utilizând atât forme individuale de însușire a lor, cât și în grup.

46. În perioada de valorificare a capacităților de producție, însușire a tehnicii și tehnologiei noi, noilor feluri de producție (lucrări, servicii) sau în cazul necorespunderii condițiilor tehnico-organizatorice de producție reale celor prevăzute în normele de muncă puse în vigoare, se stabilesc coeficienți de corecție față de normele științific motivate, determinate conform tehnologiei și organizării producției și a muncii proiectate.

Durata aplicării coeficienților se determină în fiecare caz concret în funcție de complexitatea producției, tehnicii, produsului (procesului tehnologic) însușite, de modul de pregătire a producției, calificarea salariaților, etc.

Pe măsura însușirii producției sau aducerii condițiilor tehnico-organizatorice în corespundere cu cele proiectate în normele de muncă, coeficienții de corecție se reduc și în final se anulează conform unor

grafice prestabilite.

47. În cazul unor abateri temporare a condițiilor de muncă reale față de cele proiectate (necorespunderea materialului, sculelor, tehnologiei etc.) normele de muncă nu se modifică.

În acest caz salariatului i se stabilește un supliment la salariu pînă la aducerea condițiilor de muncă reale în corespundere cu cele proiectate.

48. Normele de muncă urmează a fi în mod obligatoriu înlocuite cu altele noi odată cu implementarea în producție a măsurilor tehnico-organizatorice ce asigură sporirea productivității muncii, indiferent de faptul că aceste măsuri au fost prevăzute sau nu în planul calendaristic de înlocuire și revizuire a normelor de muncă.

49. În scopul menținerii nivelului progresiv al normelor de muncă utilizate în unitate, ele urmează a fi supuse controlului corespunderii nivelului atins al tehnicii, tehnologiei, organizării producției și muncii. Controlul fiecărei norme se efectuează nu mai rar decît o dată la doi ani. În cazul depistării normelor învechite sau a normelor stabilite greșit, ele urmează a fi revizuite.

Norme învechite se consideră normele aplicate la lucrările al căror volum de muncă s-a redus în urma îmbunătățirii generale a organizării producției și muncii, creșterii măiestriei profesionale și perfecționării deprinderilor în producție ale salariaților.

Norme stabilite greșit se consideră normele la stabilirea cărora au fost eronat luate în calcul condițiile tehnico-organizatorice sau au fost comise inexactități la aplicarea materialelor normative sau la efectuarea calculelor. Revizuirea normelor stabilite greșit se efectuează pe măsura depistării lor.

50. Aplicarea de către salariați din inițiativă proprie a unor noi procedee de muncă și a experienței înaintate, perfecționarea cu forțe proprii a locurilor de muncă, sporirea măiestriei profesionale și atingerea pe această bază a unui nivel înalt de productivitate în perioada dintre verificările de norme, nu este temei pentru revizuirea normelor de muncă de către angajator. Revizuirea normelor în aceste cazuri poate fi efectuată doar din inițiativa salariaților, pentru care ei urmează a fi stimulați în modul și măsurile prevăzute în contractul colectiv de muncă.

51. În scopul organizării activității planificate privind reducerea cheltuielilor de muncă și asigurării caracterului progresiv al normelor de muncă în vigoare, în unități, pînă la începutul anului gestionar, urmează a fi elaborate planuri calendaristice de înlocuire și revizuire a normelor de muncă.

Capitolul VI

Modul de organizare a normării muncii

52. Normarea muncii în unități este asigurată de subdiviziunea interioară în sarcina căreia sînt puse funcțiile de organizare și normare a muncii sau de specialistul însărcinat de angajator să îndeplinească funcțiile indicate.

53. Organizarea lucrului de normare a muncii se realizează în baza planului calendaristic de înlocuire și revizuire a normelor de muncă, aprobat de angajator, elaborat cu participarea sindicatelor în baza planului de dezvoltare tehnică și perfecționare a organizării producției și altor măsuri ce asigură sporirea productivității muncii.

54. Contractul colectiv al unității poate să conțină regulamentul intern privind normarea muncii, în care pot fi prevăzute:

1) măsuri privind organizarea muncii și ridicarea eficienței producției, inclusiv privind stabilirea normelor noi, înlocuirea și revizuirea normelor de muncă în vigoare, termenele de acțiune a lor;

2) modul de normare a muncii în perioada de însușire a noilor procese de producție;

3) obligațiile angajatorului și ale salariaților privind ridicarea eficienței producției și a muncii în partea ce ține de scăderea volumului de muncă și majorarea volumului de producție;

4) tipurile de lucrări la care se prevede perfecționarea condițiilor tehnico-organizatorice de producție;

5) categoriile de personal pentru care se introduc norme reduse de producție și cuantumul reducerii lor;

6) listele normativelor interramurale, ramurale și locale care se utilizează pentru normarea muncii în

unitate.

Capitolul VII

Reglementarea problemelor normării muncii

în convențiile colective și contractele colective de muncă

55. În condițiile existenței diferitelor tipuri de proprietate și forme de organizare juridică a unităților, problemele ce țin de normarea muncii în cea mai mare măsură urmează a fi reglementate în convențiile colective și în contractele colective de muncă.

56. În convențiile colective la nivel ramural se stabilește procedura de revizuire sau înlocuire a normelor de muncă și se fixează lista normativelor interramurale și ramurale, care se vor aplica în mod obligatoriu sau cu caracter de recomandare la stabilirea normelor de muncă în unitățile de ramură.

57. În contractele colective de muncă la compartimentul ce ține de normarea muncii se concretizează obligațiile angajatorilor și salariaților privind ridicarea eficienței producției și muncii în partea ce ține de reducerea volumului de muncă și sporirea volumului producției, se stabilește lista normativelor interramurale, ramurale și locale utilizate pentru normarea muncii în unități.

În afară de aceasta părțile pot conveni asupra responsabilității angajatorului pentru:

a) lipsa normelor de muncă la unele locuri de muncă sau a descrierii sarcinilor de muncă ale salariatului;

b) revizuirea normelor de muncă fără modificarea corespunzătoare a condițiilor tehnico-organizatorice a producției;

c) neasigurarea condițiilor normale pentru îndeplinirea normelor de muncă.

58. În scopul intensificării interesării salariaților în elaborarea, implementarea și însușirea normelor de muncă progresive în contractul colectiv de muncă al unității pot fi prevăzute măsuri de stimulare materială:

a) a muncitorilor pentru lucrul pe norme progresive de muncă și însușirea lor;

b) a conducătorilor de subdiviziuni, specialiștilor și funcționarilor pentru elaborarea, implementarea și însușirea normelor progresive.

59. Stimularea muncitorilor pentru implementarea normelor de muncă progresive se efectuează prin stabilirea unor salarii tarifare majorate în cazul trecerii la lucrul pe norme progresive sau prin introducerea unui sistem de premiere pentru îndeplinirea și depășirea normelor indicate.

60. Salariații ocupați direct cu lucrările ce țin de normarea muncii, inclusiv cu elaborarea și implementarea normelor, pot fi stimulați prin stabilirea unor sporuri la salariul de funcție pentru atingerea unui nivel înalt al normării muncii în unitate sau în subdiviziunea respectivă, pot fi premiați pentru aportul individual al fiecăruia în sporirea cotei normelor de muncă progresive în cuantumul total al normelor aplicate în subdiviziunea interioară deservită.

61. Pentru însușirea noilor norme, stabilite în urma revizuirii sau înlocuirii normelor de muncă, conducătorii subdiviziunilor de producție, specialiștii și funcționarii, care au participat direct la această muncă, pot fi premiați din contul economiei salariului realizate în urma reducerii volumului de muncă, utilizând în acest scop până la 50 la sută din mijloacele economisite